

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 281
van **CHRIS JANSSENS**
datum: 17 juni 2020

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Personeel Vlaamse overheid - Neutraliteitsverplichting bij klantencontact

De beleidsnota HR-beleid en Audit Vlaamse Overheid 2019-2024 bepaalt voor het Vlaamse overheidspersoneel dat "uiterlijke tekenen van overtuiging niet kunnen worden getoond bij rechtstreeks klantencontact". "Dan staan neutraliteit van de dienstverlening en respect voorop. Uiterlijke symbolen van levensbeschouwelijke, religieuze, politieke of andere overtuigingen worden bij rechtstreeks klantencontact niet gedragen. Niet alleen moet dat elke schijn van partijdigheid vermijden. Tevens moet dit het draagvlak voor een divers personeelsbeleid als afspiegeling van een divers Vlaanderen bij personeel en bevolking vergroten", luidt het.

1. Op welke wijze en door wie wordt toezicht gehouden op de naleving van de neutraliteitsplicht bij rechtstreeks klantencontact?
2. Geldt deze neutraliteitsplicht ook voor vergaderingen waar anderen dan personeelsleden van de Vlaamse overheid aanwezig zijn?
3. Geldt deze neutraliteitsplicht ook voor afbeeldingen in brochures van de Vlaamse overheid die bestemd zijn voor klanten of andere externen?
4. Hoeveel keer werd het neutraliteitsprincipe al (bekend) overtreden? Graag cijfers voor 2018, 2019 en 2020 tot op heden. Graag ook telkens met vermelding binnen welke entiteiten deze overtredingen plaatsvonden.
5. Welke sancties werden toegepast naar aanleiding van deze overtredingen? Graag ook uitsplitsing per jaar en per dienst.
6. Welke initiatieven zal de Vlaamse Regering in dit verband desgevallend nog nemen?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 281 van 17 juni 2020

van **CHRIS JANSSENS**

1. Met uw vraag verwijst u naar de bepaling in de beleidsnota HR-beleid en Audit Vlaamse Overheid 2019-2024 dat bij de Vlaamse overheid uiterlijke symbolen van levensbeschouwelijke, religieuze, politieke of andere overtuigingen niet kunnen worden gedragen bij rechtstreeks klantencontact. Ik moet er u vooreerst op wijzen dat de uitvoering van deze bepaling nog volop in voorbereiding is.

Op dit ogenblik moet inzake neutraliteit rekening worden gehouden met de huidige deontologische code voor de personeelsleden van de Vlaamse overheid (Omzendbrief BZ 2011/6 van 6 juli 2011). De huidige deontologische code bepaalt over neutraliteit het volgende:

"Het gelijkheidsbeginsel vormt een centraal element in de opdracht van de Vlaamse administratie: klanten en leveranciers hebben het recht om in gelijke gevallen op dezelfde manier te worden behandeld. Daarom moeten personeelsleden op ieder moment hun objectiviteit bewaren, en hun functie op een onbevangen en neutrale wijze uitoefenen. Dat betekent dat u in de omgang met interne en externe klanten uw persoonlijke voorkeuren niet laat meespelen. U streeft ernaar om elke schijn van partijdigheid te voorkomen."

Het toezicht op de naleving van de deontologische code, met inbegrip van de neutraliteitsplicht, is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de leidinggevendenden. Personeelsleden die vragen hebben over de deontologische rechten en plichten kunnen hiervoor ook terecht bij de coördinator Integriteitszorg en bij de contactpersonen integriteit van hun eigen entiteit. Over het thema neutraliteit kunnen ook de dienst Diversiteitsbeleid en de preventieadviseurs psychosociaal welzijn bij de Gemeenschappelijke Dienst Preventie en Bescherming en de vertrouwenspersonen worden aangesproken.

Daarnaast voert het agentschap Audit Vlaanderen geregeld forensische audits uit bij de Vlaamse overheid, indien ze meldingen ontvangen van schendingen van de rechten en plichten, zoals deze zijn geformuleerd in het Vlaams personeelsstatuut en de deontologische code.

Tenslotte bestaat voor de personeelsleden van de Vlaamse overheid die onregelmatigheden vaststellen en menen dat ze hiervoor niet terecht kunnen bij hun leidinggevende ook de mogelijkheid om deze onregelmatigheden te melden aan de Vlaamse ombudsman. Deze personeelsleden kunnen desgevallend aan de ombudsman vragen om te worden beschermd als klokkenluider met toepassing van artikel 3, § 2 van het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst.

2. De neutraliteitsplicht zoals opgenomen in de hiervoor aangehaalde passage uit de huidige deontologische code geldt ook voor de contacten die personeelsleden hebben met externen.
3. Op basis van de huidige tekst van de deontologische code moeten personeelsleden op ieder moment hun objectiviteit bewaren, en hun functie op een onbevangen en neutrale wijze uitoefenen. Dat betekent dat ze in de omgang met interne en externe klanten hun persoonlijke voorkeuren niet laten meespelen. Dit geldt eveneens bij de publicatie van een brochure van de Vlaamse overheid die bestemd is voor klanten of andere externen.

4. Noch de coördinator Integriteitszorg, noch het agentschap Audit Vlaanderen hebben vanaf 2018 tot op heden enige melding ontvangen over een schending van de neutraliteitsplicht.
5. Gelet op het antwoord op de vorige vraag is deze vraag zonder voorwerp. Wel kan ik u meedelen dat een ambtenaar bij de diensten van de Vlaamse overheid die de deontologische code schendt kan gesanctioneerd worden met één van de tuchtstraffen die zijn opgenomen in het Vlaams personeelsstatuut. Een contractueel personeelslid kan worden gesanctioneerd met één van de sancties die zijn voorzien in het arbeidsrecht en in het arbeidsreglement.
6. Zoals vermeld in het antwoord op vraag 1 is de uitvoering van de neutraliteitsbepaling zoals opgenomen in de beleidsnota HR-beleid en Audit Vlaamse Overheid 2019-2024 nog volop in voorbereiding.